

Anayasa Mahkemesi 'denetlemesin' krizi

Ak Parti ve BDP, Anayasa Mahkemesi'nin anayasada yapılan değişiklikleri denetleme yetkisinin kaldırılması önerisinde bulunduUzlaşma Komisyonu'ndaki bu öneriye CHP'li Batur, 'Meclis, padişahlık getirirse bunu kim denetleyecek?' diye itiraz etti

TBMM Anayasa Uzlaşma Komisyonu'nda, Anayasa Mahkemesi'nin görev ve işleyişine ilişkin düzenlemeler, komisyon üyeleri arasında tartışma yarattı. Ak Parti ve BDP'li üyeler, Anayasa Mahkemesi'nin özünde millet iradesine ters olduğunu, mahkemenin anayasa değişikliklerini denetleme yetkisinin olmaması gerektiğini savundu. Öneriler, komisyonda padişahlık ve monarşi tartışmalarının yaşanmasına neden oldu.

Yeni anayasanın 'Yargı Bölümü'nde Anayasa Mahkemesi'nin görev, yetki, seçim, işleyiş ve kararlarına ilişkin maddelerinin görüşüldüğü Uzlaşma Komisyonu'nda Ak Parti ve BDP'li üyeler, "Anayasa değişiklikleri, şekil ve esas bakımından hiçbir biçimde denetlenemez" hükmünde uzlaşarak ortak öneride bulundu.

Ak Partili Komisyon üyesi Ahmet İyimaya, "Anayasa Mahkemesi, millet iradesi fikrine terstir. Milletin temsilcilerinin kararının, yargıçlarca denetlenmesi milli iradeye uygun değildir. Zira Meclis, halk çoğunluğu ile seçilir. Milletin temsilcilerinin kararının yargıçlarca denetlenmesi uygun değildir" dedi.

Padişahlık örneği

CHP'li komisyon üyesi Süheyl Batur ise İyimaya'ya, "Meclis çoğunluğu monarşi ya da padişahlık sistemine geçiş kararı alırsa ne olacak? Anayasa Mahkemesi, Meclis çoğunluğunu denetlemek için kurulmuştur. Millet iradesinin denetlenemeyeceği fikri Fransız ihtilali sonrasında terkedilmiş ve tarih çöplüğüne bırakılmıştır. Hitler, Mussolini seçimle iş başına gelince, millet iradesinin asla yanlış yapmayacağı düşüncesi de terk edilmiştir" karşılığını verdi. Batur şöyle devam etti:

"Amerikan Federal Yüksek Mahkemesi, 1857'de, 'Zencilerin hakkı yoktur, vatandaş değildir' kararı aldı. 1965'te aynı mahkeme, 'Siyahlar, beyazlar ile eşittir ama ayırdır' kararını aldı. Yani mahkeme, beyaz ve siyahların ayrı okullara gitmesini, ayrı otobüslere binmesi yönünde karar aldı. Bu iki yanlış karardan yola çıkarak, kimse ABD Anayasa Mahkemesi'nin denetim yapmamasını ya da kaldırılmasını istemedi. Ünlü Fransız hukukçu Quermenne, 'Anayasa Mahkemesi yörüngesinden çıkmaya çalışan uydulara benzer. Bir iki karardan yola çıkarak Anayasa Mahkemesi'ni yetkisizleştirmek demokrasi açısından doğru değildir' demiştir."

Değişmez madde resti

MHP'nin hukukçu danışmanları Prof. Dr. Hasan Tunç ve Prof. Dr. Ali Akyıldız ise devreye girerek, "Böyle bir şey olabilir mi? Ak Parti anlaşılan çoğulcu demokrasiyi değil, çoğunlukçu demokrasiyi savunuyor" dedi. BDP'nin hukukçu Danışmanı Meral Daniş Beştaş ise Ak Parti'nin tezini destekleyerek, "Parti kapatma süreçleri dahil bugüne kadar doğru kararlar vermediler. Anayasa değişikliklerinin hiçbir şekilde denetlenmemesinden yanayız. Yargıçların kötü denetim yaptığını düşünüyoruz. Yargıçlara güvenmiyoruz" diye konuştu.

Ak Partili İyimaya, "Partiler, yargı bölümünün ardından anayasanın Başlangıç ve Temel İlkeler Bölümüne ilişkin teklifini hazırlasın, şimdiden hazır etsin" dedi. İlk 3 maddede kelimesel değişiklikler yapacaklarını, ancak bu maddeleri koruyacaklarını söyleyen İyimaya, "Biz değiştirilemez hükmünü içeren 4. maddeyi kendi teklifimize koymayı düşünmüyoruz" dedi. CHP'li Batur ise, "Bu, bizim için vazgeçilmez maddedir, taviz vermeyiz" resti çekti.